

Työttömyys

LYHYESTI JA SELKEÄSTI

Sisällys

Kelan tuet työttömälle	3
Työttömyyspäiväraha	6
Työmarkkinatuki	10
Työskentely työttömyyden aikana	13
Koulutukset ja harjoittelut	14
Ikääntyvän työttömän tuki	15
Hakeminen ja maksaminen	16
Näin Kela palvelee	19

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkotunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

Tässä esitteessä on tärkeimmät tiedot, mutta ei kaikkia yksityiskohtia. Tarkempaa tietoa Kelan tuista saat verkkosivuilta ja soittamalla Kelaan.

Kelan tuet työttömälle

Työttömyys pienentää tuloja. Tässä esitteessä kerrotaan, mitä rahallista tukea voit saada Kelasta, jos sinulla ei ole työpaikkaa.

Kelan tukia työttömyyden ajalle ovat työttömyyspäiväraha ja työmarkkinatuki. Niistä kerrotaan tämän esitteen seuraavilla sivuilla.

Esitteessä kerrotaan myös työn tekemisestä ja opiskelusta työttömyyden aikana. Esitteen lopussa on tiedot siitä, miten työttömyystukia haetaan.

Esite kertoo vuoden 2021 tilanteesta. Saat verkosta lisätietoa siitä, miten koronaepidemia vaikuttaa Kelan tukiin.

Lisätietoa verkosta ja puhelimitse

Kelan tuista kerrotaan selkokielellä osoitteessa www.kela.fi/selkosuomi

Työttömyydestä kerrotaan tarkemmin Kelan yleissuomenkielisillä sivuilla www.kela.fi/tyottomat

Jos sinulla on kysyttävää, voit soittaa palvelunumeroon **020 692 210**

Kuka voi saada Kelan työttömyystukia?

Voit saada työttömyystukia Kelasta, jos sinulla ei ole työpaikkaa etkä saa työttömyystukea muualta.

Kela maksaa työttömyystukia henkilöille, jotka asuvat Suomessa vakinaisesti. Heidän lisäksi työttömyystukia maksetaan EU-maista tulleille henkilöille, jotka ovat viimeksi työskennelleet Suomessa.

Tarkista myös, voitko saada joitain muita Kelan tukia, esimerkiksi asumistukea.

Jos jäät työttömäksi

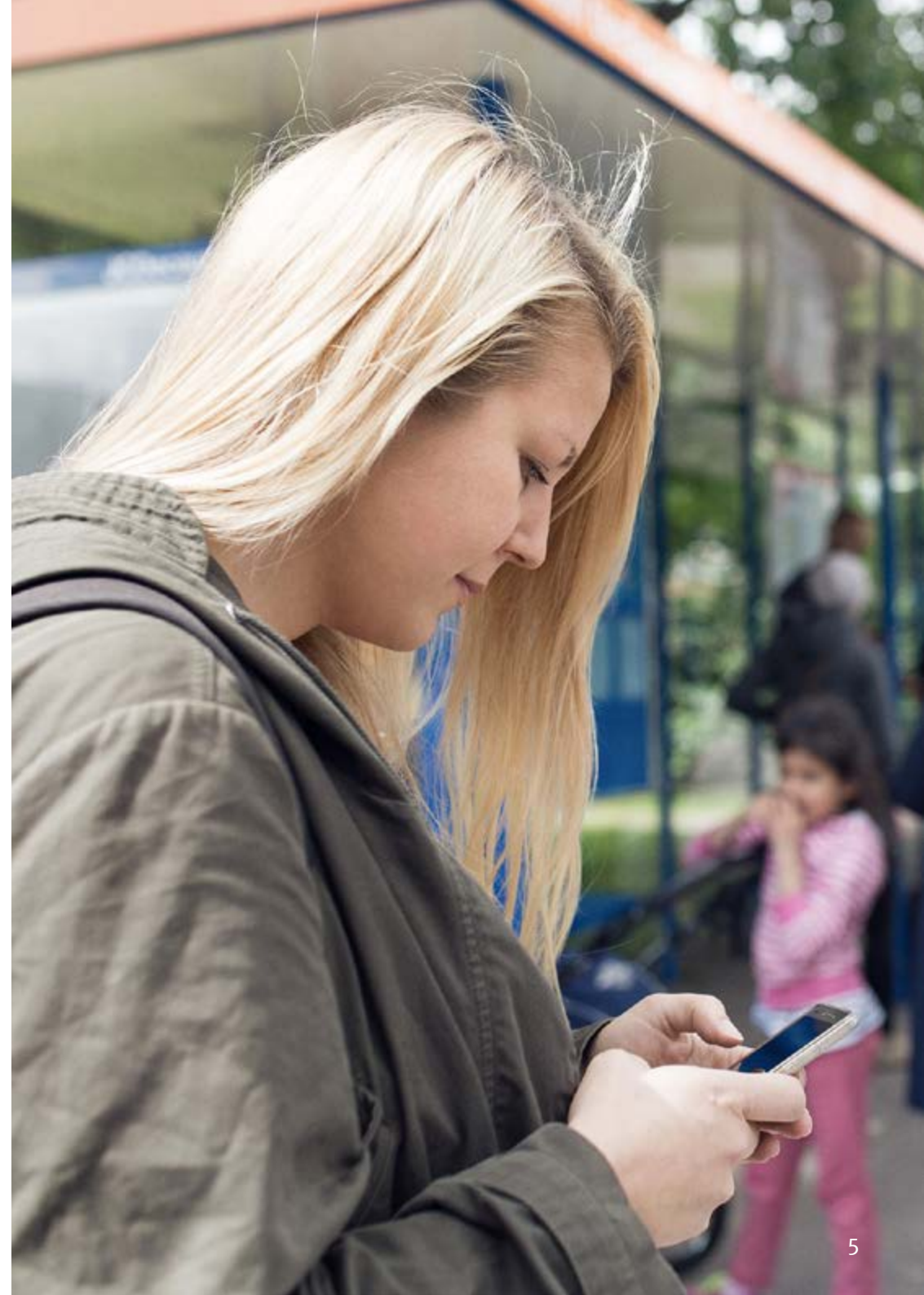
Jos jäät työttömäksi, ilmoittaudu heti työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon eli TE-toimistoon.

Työttömyystukea maksetaan vain ajalta, jolloin olet työnhakijana TE-toimistossa. TE-toimisto myös antaa Kelalle lausunnon siitä, voidaanko sinulle maksaa tukea.

Työttömyysaikana sinulla on velvollisuus hakea aktiivisesti töitä. Sinun täytyy myös ottaa vastaan tarjottu työ tai koulutus. Siitä ei voi kieltäytyä ilman syytä, muuten seurauksena voi olla tukien menetys.

Muista pitää työnhakusi voimassa. Se tehdään TE-toimiston verkkosivuilla:

www.te-palvelut.fi

Työttömyyspäiväraha

Työttömyyspäiväraha voi olla ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa.

Ansiopäiväraha

Ansiopäiväraha lasketaan ansioiden eli tulojen mukaan. Voit saada ansiopäivärahaa, jos kuulut työttömyyskassaan. Eri ammattialoilla on usein omat työttömyyskassansa. On myös työttömyyskassoja, joihin kuka tahansa voi kuulua.

Kela ei maksa ansiopäivärahaa, eikä sitä haeta Kelasta.

Työttömyyskassa maksaa ansiopäivärahaa, jos olet kuulunut työttömyyskassaan riittävän kauan ja täytät työssäoloehdon. Työssäoloehdon täyttäminen tarkoittaa, että olet ollut riittävän kauan töissä ennen työttömäksi jäämistä.

Ansiopäivärahaa maksetaan enintään 400 päivää. Jos olet ollut töissä alle 3 vuotta, voit saada ansiopäivärahaa enintään 300 päivää.

Kysy lisätietoja ansiopäivärahasta omasta työttömyyskassastasi tai Työttömyyskassojen yhteisjärjestöstä:

www.tyj.fi

Peruspäiväraha

Jos et ole työttömyyskassan jäsen etkä saa ansiopäivärahaa, Kela maksaa peruspäivärahaa. Sitä maksetaan enintään 400 päivää. Jos olet ollut töissä alle 3 vuotta, peruspäivärahaa maksetaan enintään 300 päivää.

Peruspäivärahan saamiselle on rajoituksia, jos olet alle 25-vuotias. Tarkista TE-toimistosta, voitko saada peruspäivärahaa.

Paljonko peruspäivärahaa saa?

Peruspäiväraha on 33,78 euroa päivässä, ja sitä maksetaan 5 päivältä viikossa. Jos sinulla on lapsia, saat lapsikorotuksen. Se on 5,30–10,03 euroa päivässä sen mukaan, montako lasta sinulla on.

Peruspäivärahasta menee veroa.

Peruspäivärahaan voidaan maksaa korotusosaa, jos osallistut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan. Peruspäivärahan korotusosa on 4,80 euroa päivässä. Peruspäivärahan korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä.

Voit arvioida Kelan verkkosivuilla olevan laskurin avulla, kuinka paljon saat peruspäivärahaa.

www.kela.fi/laskurit

Työttömänä ulkomailla

Työttömyyspäivärahaa maksetaan joissakin tapauksissa myös silloin, kun olet ulkomailla ja haet siellä töitä.

Työssäoloehto

Jotta saat peruspäivärahaa, sinun pitää täyttää työssäoloehto.

Työssäoloehto täyttyy, jos

- olet ollut töissä vähintään 26 viikkoa viimeksi kuluneiden 28 kuukauden aikana
- työaikasi on ollut vähintään 18 tuntia viikossa
- palkkasi on ollut alan työehtosopimuksen mukainen tai vähintään 1 252 euroa kuukaudessa.

Myös työskentely jossakin toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä voidaan laskea mukaan.

Työssäoloehtoon voidaan laskea mukaan töitä myös pidemmältä ajalta kuin 28 kuukaudelta esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- olet sairastanut
- olet opiskellut
- olet hoitanut alle 3-vuotiasta lastasi
- olet osallistunut TE-toimiston järjestämään toimintaan.

Yrittäjällä on oma työssäoloehto.

Jos olet yrittäjä, tarkista peruspäivärahan ehdot Kelasta.

Työmarkkinatuki

Jos et voi saada ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa, sinulle voidaan maksaa työmarkkinatukea. Sitä voi saada 17–64-vuotias työtön työnhakija, joka asuu vakinaisesti Suomessa. Työmarkkinatuen aikaa ei ole rajoitettu.

Saat työmarkkinatukea, vaikka et täytä työssäoloehdot eli et ole ollut töissä tarvittavaa aikaa. Saat työmarkkinatukea myös silloin, kun olet saanut ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa 400 päivää.

Työmarkkinatukea ei makseta ulkomaille.

Työmarkkinatuen saamiselle on rajoituksia, jos olet alle 25-vuotias tai jos sinulla ei ole ammatillista koulutusta. Tarkista TE-toimistosta, voitko saada työmarkkinatukea.

Paljonko työmarkkinatukea saa?

Työmarkkinatuki on 33,78 euroa päivässä. Työmarkkinatuki on siis yhtä suuri kuin peruspäiväraha. Tuen suuruuteen vaikuttavat kuitenkin joskus vanhempien tulot.

Työmarkkinatukea maksetaan 5 päivältä viikossa. Tukeen lisätään korotus, jos sinulla on lapsia. Täysi työmarkkinatuki on noin 726–942 euroa kuukaudessa.

Työmarkkinatukeen voidaan maksaa korotusosaa. Sitä maksetaan TE-toimiston kanssa sovitun toiminnan ajalta, kuitenkin enintään 200 päivältä. Korotusosa on 4,80 euroa päivässä.

Työmarkkinatuesta menee veroa.

Muut tulot pienentävät tukea

Kaikki omat tulosi pienentävät työmarkkinatuen määrää. Jos sinulla on pääomatuloja, myös ne voivat pienentää tuen määrää. Pääomatuloja ovat esimerkiksi vuokratulo, osinko ja myyntivoitto.

Omat pääomatulot eivät kuitenkaan vaikuta työmarkkinatukeen

- jos olet täyttänyt 55 vuotta ja olet täyttänyt työssäoloehdon ennen kuin jäit työttömäksi
- jos osallistut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Vanhempien tulot pienentävät tukea, jos asut heidän kanssaan. Saat silti aina vähintään puolet työmarkkinatuestasi. Vanhempien tulot eivät vaikuta, jos osallistut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Voit arvioida Kelan verkkosivuilla olevan laskurin avulla, kuinka paljon saat työmarkkinatukea.

www.kela.fi/laskurit

Työskentely työttömyyden aikana

Jos työskentelet työttömyyden aikana, työtulosi voivat pienentää työmarkkinatuen tai peruspäivärahan määrää.

Voit kuitenkin ansaita 300 euroa kuukaudessa ilman, että se vähentää tuen määrää. Koronaepidemian aikana on saanut ansaita 500 euroa kuukaudessa eli enemmän kuin tavallisesti.

Ilmoita työtuntisi ja työpäiväsi Kelaan. Kela saa palkkatiedot tulorekisteristä ja hyödyntää niitä hakemusten käsittelyssä.

Monet tuet eivät vaikuta työmarkkinatukeen. Niitä ovat esimerkiksi lapsilisä, elatusapu, toimeentulotuki, asumistuki ja vammaistuki.

Koulutukset ja harjoittelut

Työttömänä voit hakeutua koulutukseen tai harjoitteluun. Näin parannat mahdollisuuksiasi saada töitä. Voit saada tukea myös koulutuksen tai harjoittelun ajalta.

Työllistymistä edistäviä palveluja ovat

- opiskelu
- työvoimakoulutus
- työnhakuvalmennus
- uravalmennus
- työkokeilu
- koulutuskokeilu
- kuntouttava työtoiminta.

Kysy TE-toimistosta lisää työllistymistä edistäväistä palveluista.

Sovi osallistumisesta koulutukseen tai harjoitteluun ja tee työllistymissuunnitelma TE-toimiston kanssa.

Saat koulutuksen tai harjoittelun ajalta tukea normaalisti, jos olet sopinut osallistumisesta TE-toimiston kanssa. TE-toimiston kanssa sovitun koulutuksen tai harjoittelun ajalta voit saada tukeesi myös korotusta. Korotusta voi saada enintään 200 päivältä.

Voit joissain tilanteissa saada korvauksen matkojen kustannuksista ja muista menoista siltä ajalta, jolloin osallistut koulutukseen tai muuhun toimintaan.

Ikääntyvän työttömän tuki

Jos olet lähellä eläkeikää, voit päästä niin sanottuun eläkeputkeen eli saada lisäpäiviä ansiopäivärahaan tai peruspäivärahaan. Tällöin saat päivärahaa, kunnes siirryt vanhuuseläkkeelle.

Ota yhteyttä Kelaan, jos mietit, voitko saada lisäpäiviä peruspäivärahaasi. Jos haluat lisäpäiviä ansiopäivärahaasi, ota yhteyttä työttömyyskassaasi.

Voit hakea vanhuuseläkettä ennen 65 vuoden ikää, jos olet syntynyt ennen vuotta 1962. Lisäksi sinun täytyy olla työtön ja saada lisäpäiviä peruspäivärahaan.

Hakeminen ja maksaminen

Ilmoittaudu ensin työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa. Tee hakemus työttömyystuesta Kelaan, kun olet ollut työttömänä omavastuuajan eli 5 arkipäivää. Voit saada työttömyystukea jälkikäteen korkeintaan 3 kuukauden ajalta.

Hae työttömyystukea verkossa:

www.kela.fi/asiointi

Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä täytyy olla. Myös liitteet voi lähettää verkossa.

Voit hakea tukea myös lomakkeella, jonka saat Kelan toimistoista ja verkkosivuilta:

www.kela.fi/lomakkeet

Kelan postiosoite on

Kela
PL 10
00056 KELA

Voit hoitaa melkein kaikki Kela-asiasi myös puhelimessa.

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen. Päätöksessä kerrotaan tuen määrä, perustelut ja maksupäivä. Saat päätöksen myös silloin, jos sinulle ei ole myönnetty tukea.

Kela maksaa tuet pankkitilillesi.

Työttömyysajan ilmoitus

Jos työttömyys jatkuu, sinun täytyy toimittaa Kelaan työttömyysaikaa koskeva ilmoitus 4 viikon välein.

Työttömyysajan ilmoituksen voit tehdä verkossa tai lomakkeella, jonka voit tulostaa Kelan verkkosivuilta tai hakea Kelan toimistoista.

Merkitse ilmoitukseen, minä päivinä olet ollut työtön ja minä päivinä olet osallistunut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Jos olet työttömyysaikana ollut satunnaisesti töissä, merkitse ilmoitukseen, minä päivinä olet ollut töissä. Kela maksaa sinulle tukea ilmoituksesi perusteella.

Ilmoita, jos tilanteesi muuttuu

Jos elämäsi muuttuu,
se voi vaikuttaa Kelasta saamiisi tukiin.
Muutos voi koskea esimerkiksi asumista, tuloja,
työskentelyä tai perhettä.

Muista ilmoittaa muutoksista Kelaan.
Voit tehdä sen verkossa, puhelimitse tai toimistossa.

Sinun vastuullasi on omalta osaltasi varmistaa,
että Kelalla on oikeat tiedot käytettävissään.
Silloin tuki maksetaan sinulle oikean suuruisena.

Jos päätöksessä on virhe

Jos Kelan päätös on mielestäsi virheellinen,
voit hakea päätökseen muutosta.

Saat päätöksen mukana ohjeet siitä, miten muutosta haetaan.

Jos sinulla on kysyttävää, ota ensin yhteyttä Kelaan.

Kelan asiointipalvelussa verkossa voit

- hakea tukia
- lähettää liitteitä
- tarkistaa hakemuksesi tilanteen
- lähettää viestejä
- ilmoittaa muutoksista
- lopettaa tuen.

Näin Kela palvelee

Verkossa

Lue Kelan tuista selkokielellä:

www.kela.fi/selkosuomi

Kysy neuvoa:

www.kela.fi/kysykelasta

Laske tuen määrä:

www.kela.fi/laskurit

Asioi verkossa:

www.kela.fi/asiointi

Verkkopalveluun täytyy kirjautua.

Tarvitset pankkitunnukset
tai mobiilivarmenteen.

Toimistossa

Tarkista toimistojen osoitteet

ja aukioloajat verkosta:

www.kela.fi/toimistot

Tarvitsetko tulkkausta?

Jos et osaa suomea, ruotsia tai
englantia, voit pyytää tulkkausta:

www.kela.fi/tulkkaus

Saamenkieliset palvelut:

www.kela.fi/saame

Puhelimessa

Avoimna arkisin kello 9–16.

Asuminen.....020 692 210

Eläkkeet.....020 692 202

Kuntoutus

ja vammaistuet.....020 692 205

Kansainväliset tilanteet

(arkisin kello 10–15).....020 634 0200

Opiskelu

ja asevelvollisuus.....020 692 209

Perintä.....020 634 4940

Sairastaminen

ja kortit.....020 692 204

Toimeentulotuki.....020 692 207

Työttömyys.....020 692 210

Vanhemmuus.....020 692 206

Varaa aika

Voit varata ajan soittamalla
puhelinpalveluun tai verkossa:

www.kela.fi/varaa-aika

Ajanvaraus verkossa uudistuu.

Uudistuksen jälkeen

sinun täytyy tunnistautua,
kun haluat varata ajan.

Tarvitset tunnistautumiseen
verkkopankkitunnukset
tai mobiilivarmenteen.

Kela selkokielellä

Selkokieliset verkkosivut:

www.kela.fi/selkosuomi

Selkokieliset esitteet:

Eläkkeet ja muut eläkkeensaajan tuet

Lapsiperheet

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Opiskelu ja asevelvollisuus

Sairastaminen ja kuntoutus

Toimeentulotuki

■ **Työttömyys**

Yleinen asumistuki

Esitteitä saa Kelan toimistoista.

Esitteet muilla kielillä verkossa:

www.kela.fi/muutkielet